

Dato: 23. marts 2011

Tlf. dir.: 4477 3946

E-mail: ch3@balk.dk

Kontakt: Charlotte Harbou

Sagsnr: 2010-23251

Dok.nr: 2011-51641

Fremtidens sundhedspleje – Kort beskrivelse af et innovationsprojekt

Sundhedsplejen i Ballerup står overfor udfordringer med et stadig strammere budget ligesom resten af kommunen. Samtidig har vi et ønske om at tilbyde tidssvarende tilbud til kommunens borgere og være blandt landets bedste sundhedsplejer. Sundhedsplejen har derfor søsat et projekt, som vi kalder "Fremtidens Sundhedspleje". Vi ønsker at finde nye innovative løsninger til, hvordan Sundhedsplejen kan udvikles til et nutidigt og fleksibelt tilbud, der passer til samfunds- og familiestrukturerne anno 2011.

Vi har nedsat fire arbejdsgrupper, der hver består af ca. fire sundhedsplejersker. Grupperne har hver sit fokus: graviditet, spædbørn og mødre, skole samt administration. Til at hjælpe os med processen, at analysere området og identificere de bedste og mest frugtbare idéer, har vi ansat en antropolog i et halvt år. Antropologen er, udover at være med til at udvælge og tilrettelægge metoder, der kan give os spændende og nyttigt input fra vores brugere, også med til at understøtte grupperne.

Nedenfor er beskrevet, hvilke nye innovative tiltag sundhedsplejen ønsker at arbejde med i foråret 2011.

Innovation i de administrative arbejdsgange

I dag modtager sundhedsplejens sekretær sygemeldinger, og aflyser besøg hos borgerne. Sekretæren har ikke mulighed for at foretage en faglig vurdering af, om borgerne kan vente med et besøg, eller om besøget haster. Endvidere kan sekretæren ikke vejlede borgerne, når hun ringer familier op og aflyser besøg.

I den nuværende strukturering har hver enkelt sundhedsplejerske træffetid to gange om ugen mellem 13.00 og 14.00. I dette tidsrum har hun telefontid fra sundhedsplejens kontor. Sundhedsplejen har udformet en mere sammenhængende og effektiv plan for administration og koordinering af sygdom, samt den kvalitative kontakt til borgerne.

Akuttelefon (Pilot projekt)

Sundhedsplejen ønsker at etablere en fast daglig akuttelefon fra kl. 13.00–14.00. Tre sundhedsplejersker skal møde ind dagligt i dette tidsrum, hvoraf den ene har

telefonvagt, mens de to andre har bagvagt og mulighed for faglig sparring og koordinering af opgaver. I dette tidsrum kan familierne kontakte sundhedsplejersken for råd og vejledning.

Udover akuttelefonen vil familierne kunne kontakte egen sundhedsplejerske via telefonbesked, SMS og E-mail. Dette vil betyde, at borgerne får lettere adgang til sundhedsplejersken, idet de ikke behøver at vente til et fast tidspunkt.

Telefonvagt og arbejdsgange ved sygemelding (Pilotprojekt)

En sundhedsplejerske har dagligt telefonvagt mellem fra kl. 8.00 – 9.00 for at besvare og koordinere sygemeldinger.

I dette tidsrum skal den vagthavende sundhedsplejerske:

- Tage imod sygemeldinger fra sundhedsplejerskerne
- Tage faglig stilling til om den sygemeldte sundhedsplejerskes besøg kan udsættes til den sygemeldte er rask
- Tage faglig stilling til, hvilke af den sygemeldte sundhedsplejerskes besøg, der er uafviselige, og skal tages samme dag eller dagen efter.
- Finde en sundhedsplejerske der kan tage de uafviselige besøg
- Administrativt arbejde

Innovation i tilbud til småbørnsfamilier

Sundhedsplejen har tradition for - og er forpligtet af sundhedsstyrelsens vejledning til at tilbyde hjemmebesøg til alle familier med børn fra 0- 1år. I hvert hjemmebesøg undersøges barnets fysiske og psykiske udvikling og forældrene vejledes i generelle temaer og specifikke spørgsmål. Ballerup Kommune giver i dag fem faste hjemmebesøg, fordelt over barnets første ti måneder, samt et barselsbesøg umiddelbart efter familiens udskrivelse fra hospitalet. Sundhedsplejen samarbejder med Databasen Børns Sundhed. I dette samarbejde er vi forpligtiget til at tilbyde 4 hjemmebesøg i første leveår.

I kortlægningen af de ressourcestærke familiers behov har det vist sig, at en del af forældrene, udover at være glade for og trygge ved hjemmebesøgene, kan se fordele ved at aflægge besøg hos sundhedsplejen som supplement til sundhedsplejens besøg i hjemmet. Flere har givet udtryk for, at sundhedsplejens faglige vejledning er vigtig men, at de samtidig ønsker en større fleksibilitet i forhold til kontakten til sundhedsplejen og tilbuddet om undersøgelser og vejledning. Samtidig har, især mødrene, givet udtryk for et stort behov for netværkskabende aktiviteter.

Sundhedsplejen ønsker at afprøve, om der, med udgangspunkt i familiernes synspunkter, kan findes et supplement til hjemmebesøgene, som kan løfte kvaliteten af den faglige indsats og samtidig møde familiernes divergerende behov.

Femmåneders besøget som gruppetilbud (Pilotprojekt)

I øjeblikket aflægges/tilbydes sundhedsplejen besøg til alle børn i femmåneders alderen. I dette besøg fokuseres der på barnets fysiske og psykiske udvikling samt overgangskost. I besøget ses der også på familiens generelle trivsel. Sundhedsplejen ønsker at afprøve/ tilbyde femmåneders besøget som et gruppetilbud i sundhedsplejens mødelokale. Formålet er at give forældrene mulighed for at udveksle

erfaringer og danne netværk, hvis de ikke allerede er i en mødregruppe.

Med brugernes synspunkter i fokus, har sundhedsplejerskerne udviklet en skabelon til afholdelse af femmåneders besøg i grupper af fem til seks børn med den ene forælder og to sundhedsplejersker. Ved at afholde besøgene to og to sammen får sundhedsplejerskerne mulighed for at spejle sig i hinandens faglige handlemåder. Sundhedsplejerskerne praktiske del af arbejdet foregår normalt alene, når de udfører hjemmebesøg, hvorfor dette er en unik mulighed for faglig sparring og spejling.

Når netop femmåneders besøget er valgt, er det med begrundelse i barnets alder, samt at sundhedsplejerskerne har mødt familien i hjemmet nogle gange og kan vurdere familiens sociale/mentale ressourcer og fundament for trivsel. Gruppeformen forestilles udelukkende tilbudt til ressourcestærke og selvkørende familier, hvor barnet og familien som helhed vurderes i trivsel.

Hvordan

Familierne bliver inviteret pr. brev, så forældrene herved får mulighed for at overveje tilbuddet, og sige til eller fra. I afprøvningsfasen gives dette tilbud til udvalgte familier, i alt tre til fire grupper. I denne periode vil familierne samtidig få det sædvanlige tilbud, med hjemmebesøg af egen sundhedsplejerske, hvis de ønsker det, eller hvis deres faste sundhedsplejerske vurderer, at det er nødvendigt.

Vi vil afsætte to timer pr. gruppe, og vil efterfølgende få brug for ca. 15 min. til evaluering. Samlet set ser vi således en mulighed for at effektivisere dette besøg, og dermed få mere tid til familier med særlige behov.

Forsøg med 1½ års besøget

Pga. nedskæringer i sundhedsplejen, i forbindelse med besparelsesrunden i 2010, er 1½ års besøget til førstegangs fødende midlertidigt afskaffet. Vi ønsker at se på, hvordan vi kan genskabe 1½ års besøget som et gruppetilbud til specielt udsatte familier. Her vil vi tage udgangspunkt i erfaringerne fra fem måneders besøget. Vi forestiller os, at 1½ års besøget f.eks. kunne foregå i det nyetablerede SundhedsHus. Endvidere vil vi meget gerne etablere et tværfagligt samarbejde med f.eks. PPR i dette besøg.

Åbent hus (pilotprojekt)

I løbet af foråret ønsker Sundhedsplejen at udarbejde et pilotprojekt, hvor vi vil tilbyde "åbent hus" i det kommende SundhedsHus. Åbent hus er tænkt som et alternativ/supplement til behovsbesøg i hjemmet. Behovsbesøg er ekstraordinære besøg, der i dag gives i hjemmet som supplement til de planlagte hjemmebesøg. Målet er at tilbyde en fleksibilitet overfor forældrene, så de kan komme, når det passer i deres rytme. Samtidig er målet at udarbejde en mere cost effektiv arbejdsstruktur.

Ideen med åbent hus er, at spædbørnsforældrene kan komme og få tilset deres barn, når de oplever et behov. Desuden skal sundhedsplejerskerne kunne henvise til konsultationen, hvis de vurderer, at der er behov for eksempelvis en ekstra vejning af barnet, eller ved sygdom blandt sundhedsplejerskerne. Konsultationen kan eventuelt over sigt udvikle sig, så den trækker på et tværfagligt team omkring barnet.

Sundhedsplejen har pt. et lokalt funderet åbent hus på Måløv bibliotek. Et velbesøgt

tilbud, som forældrene i Måløv er glade for. Med udgangspunkt i familiernes ønsker om øgede muligheder for netværk, et højt antal af behovsbesøg i hjemmene, og sundhedsplejerskernes faglige erfaringer med åbent hus har vi udviklet ideen om et mere centralt placeret åbent hus.

Innovative tilbud til gravide

I takt med en stadig tidligere hjemsendelse fra hospitalerne, kan sundhedsplejerskerne dokumentere et stigende behov for støtte og vejledning i forhold til amning og almen trivsel i barnets første levealder. Antallet af kvinder med amme problematikker, samt antallet af behovsbesøg relateret hertil, er eksempelvis steget. Sundhedsplejen ønsker at sikre optimal støtte til de nybagte mødre omkring amning. Ved at ruste forældrene bedre allerede inden fødslen, forventer sundhedsplejen at kunne øge trivslen hos (og omkring) det spæde barn og herved også sænke antallet af behovsbesøg, hvilket kan udløse ressourcer til andre funktioner. Desuden estimerer sundhedsplejen, at en god forberedelse af de vordende familier kan forebygge eventuelle genindlæggelser ved eksempelvis fejlnæring af det nyfødte barn.

I kortlægningen af brugernes u/erkendte behov har det vist sig, at mange gravide ikke søger traditionelle tilbud om undervisning, idet de ikke forestiller sig, at det kan blive problematisk at amme. Samtidig har det vist sig, at mange vordende forældre imidlertid har et ønske om netværks-tilbud allerede inden barnet bliver født.

Graviditetscafe (Pilotprojekt)

Med ovenstående for øje har sundhedsplejerskerne udformet et pilotprojekt i form af en netværkscafe for ventende forældre. Formålet er at skabe et rum, hvor denne gruppe kan møde andre ventende, udveksle erfaringer og danne netværk. Samtidig kan de møde en sundhedsplejerske, som vil udnytte dette rum til at vejlede/undervise/tale om relevante temaer for den almene trivsel, eksempelvis amning. Med henblik på en tværfaglig tidlig forebyggende indsats er der ønske om et samarbejde med f.eks. PPR.

Hvordan

Der er etableret et samarbejde mellem sundhedsplejen og Måløv Bibliotek, hvor graviditetscafeen skal afholdes. Dette foregår torsdage i ulige uger kl. 13.00-15.00 i samme tidsrum som den allerede fungerende barselscafe, dog i hvert sit lokale.

Graviditetscafeen har opstart den 3. marts 2011 kl. 13.00-15.00 og forventes at køre frem til sommerferien, over ni gange. Der vil være en sundhedsplejerske tilstede hver gang, idet der er fire sundhedsplejersker, der på skift driver graviditetscafeen.

Innovation på skoleområdet

Sundhedsplejerskerne har tidligere foretaget ind- og udskolingsundersøgelserne i samarbejde med kommunallægerne. Fra august 2010 er det besluttet, at sundhedsplejerskerne foretager disse undersøgelser alene. I skolegruppen arbejdes der med tre forskellige aktiviteter: Sundhedspædagogiske aktiviteter, samtaler og undersøgelser samt åben konsultation. Bestræbelsen er, at alle tre områder vægtes lige højt.

Udskoling: Sundhedseksperimentarium (pilotprojekt)

For at matche de unges kultur og livsverden anno 2011, og for at leve op til Sundhedsstyrelsens nye anbefalinger om flere sundhedspædagogiske aktiviteter i skolen, ønsker sundhedsplejen at nytænke udskolingsprocessen.

Med dette er det vores ønske, at de store skoleelever vil opnå en større bevidsthed om eget ansvar i forhold til deres sundhedstilstand og hjælpes til hensigtsmæssige valg/fravalg.

I efteråret 2010 har skolegruppen gennemført et pilotprojekt i udskolingen. Dette har haft form af et interaktivt sundhedseksperimentarium for i alt seks af kommunens niende klasser. Overordnet har projektet været en succes, men en mere detaljeret vurdering af udbytte, udfordringer og ressourceforbrug evalueres pt.

Sundhedsplejerskerne ønsker fremover at udføre udskolingsundersøgelsen i et sundhedseksperimentarium i SundhedsHuset, hvor to sundhedsplejersker – evt. i samarbejde med en lærer, undersøger en hel klasse ad gangen. Skolegruppen, der arbejder med dette projekt, tager afsæt i Sundhedsstyrelsens vejledning om forebyggende sundhedsydelse for børn og unge. Således har gruppen lagt vægt på, at de sygdomsforebyggende og sundhedsfremmende foranstaltninger optimerer samarbejdet med skolens ledelse og lærere.

Forslag til den samlede indsats over for skolebørnene

Sundhedsplejerskerne vil via sundhedsudvalg på skolerne se nærmere på mulighederne i et tværfagligt samarbejde i forhold til den sundhedsfremmende indsats. I overensstemmelse med den nye vejledning fra sundhedsstyrelsen foreslår sundhedsplejen følgende strukturering af tilbuddet til skoleelever:

Børnehaveklasse: Indskolingsundersøgelse

1. Klasse: Undersøgelse + sundhedssamtale

4. Klasse: Undersøgelse + sundhedssamtale

5. Klasse: Tilbud om pubertetsundervisning

6. Klasse: Undersøgelse + sundhedssamtale

7. Klasse: Rygeforebyggelsesundervisning

9. Klasse: Udskolingsundersøgelse – sundhedseksperimentarium

Tidligere så sundhedsplejen børnene i Børnehaveklasse, 1., 3., 4., 5., 7. og 9. Klasse.

Dynamisk proces

Sundhedsplejens Innovationsprojekt "Fremtidens sundhedspleje" er en dynamisk proces. Ovenfor er beskrevet, hvor langt vi er kommet nu. I løbet af foråret 2011 vil de forskellige pilotprojekter blive afprøvet, tilrettet og evalueret før de eventuelt implementeres.